

Utlåtande angående Lag om funktionshinderservice 675/2023

FDUV, intresseorganisationen för svenskspråkiga personer med intellektuell funktionsnedsättning och deras anhöriga tackar för möjligheten att kommentera justeringen av tillämpningsområdet i den nya lagen om funktionshinderservice.

Syftet med den nya lagen är att öka jämlikheten för personer med funktionsnedsättning dels i relation till det omgivande samhället, dels mellan olika personer med funktionsnedsättning. Det är fråga om grundläggande fri- och rättigheter och service och stöd som personer med funktionsnedsättning nödvändigt behöver för att kunna leva ett så bra och självständigt liv som möjligt. En justering av tillämpningsområdet får därför inte leda till en situation där en del personer med funktionsnedsättning som behöver nödvändigt stöd och hjälp inte skulle omfattas av lagen. Detta skulle heller inte vara i enlighet med FN:s funktionshinderkonvention CRPD.

Social begränsning i funktionsförmåga

Enligt FDUV är det viktigt att säkerställa att den nya funktionshinderlagen gäller alla personer med funktionsnedsättning i enlighet med FN:s funktionshinderkonvention och att social begränsning i funktionsförmågan därmed kvarhålls i tillämpningsområdet. En intellektuell funktionsnedsättning påverkar bland annat personens förmåga att förstå och lära sig, kommunicera, utveckla och upprätthålla sociala relationer med andra samt förmågan att utföra vardagliga aktiviteter som att klä på sig, städa och ha hand om pengar. Funktionsnedsättningen syns inte alltid utanpå men innebär ett återkommande nödvändigt behov av stöd och hjälp för att personens normala livsföring, delaktighet och jämlikhet ska förverkligas. De tjänster som fås via allmänna lagar svarar inte på de särskilda behov som personer med intellektuell funktionsnedsättning har. För att trygga dessa personers rätt till nödvändigt stöd och hjälp bör social begränsning i funktionsförmågan kvarhållas i tillämpningsområdet.

Åldersbestämning i tillämpningsområdet

Avsikten att införa en åldersbestämning i funktionshinderservicelagen måste avvägas noggrant och konsekvenserna för de grundläggande fri- och rättigheterna utvärderas grundligt. Personer med intellektuell eller liknande funktionsnedsättning har ett livslångt behov av stöd och hjälp och den nya funktionshinderlagen bör därför trygga rätten till funktionshinderservice också för äldre personer med funktionsnedsättning. Det är också viktigt att skapa tydliga anvisningar som stöd vid implementeringen samt reservera tillräckligt med resurser för att utbilda välfärdsområdenas personal om andan och innehållet i lagen, innan den träder i kraft.

För att säkerställa att ikraftträdandet av den nya lagen inte fördröjs ytterligare understryker FDUV vikten av att denna lagberedning enbart fokuserar på tillämpningsområdet och att serviceparagraferna inte revideras. Tillräckliga resurser bör även reserveras för lagberedningen och tidtabellen justeras så att propositionen färdigställs och behandlas i riksdagen våren 2024. Annars finns det inte tillräckligt med tid för implementeringen. Revideringen får inte heller leda till att man inför ett kostnadstak eftersom tjänsterna i funktionshinderservicelagen är subjektiva och bör beviljas då kriterierna uppfylls.

Annette Tallberg-Hahtela
verksamhetsledare

Vanessa Westerlund
sakkunnig i påverkansarbete

FDUV

Nordenskiöldsgatan 18 A, FI-00250 Helsingfors
09 434 23 60 | fduv@fduv.fi

Storalånggatan 60, FI-65100 Vasa
06 319 56 52 | fduv.vasa@fduv.fi